22

ДЕРЖБУД УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ СПЕЦІАЛЬНИЙ
НАУКОВО-РЕСТАВРАЦІЙНИЙ
ІНСТИТУТ
«УКРЗАХІДПРОЕКТРЕСТАВРАЦІЯ»

Пам"ятка арх. З ХуП ст.

палац вірменських архієпископів у м. Львові по вул. Вірменській,9 ох № 318

Архітектурні натурні дослідження
т.П кн 3 вип.І
Львів- 92 р199 р.

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії
Center for Urban History

uma.lvivcenter.org

УКРАЇНСЬКИЙ СПЕЦІАЛЬНИЙ НАУКОВО-РЕСТАВРАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ
«УКРЗАХІДПРОЕКТРЕСТАВРАЦІЯ»

Пам"ятка арх. хуП ст. палац
вірменських архієпископів у м. Львові
по вул. Вірменській, 9 ох № 318
Архітектурні натурні дослідження

Том П Книга 3 вип.I
Шифр 92-148

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії
Center for Urban History

Директор гол. арх. Ковалишин І.М.
Головний архітектор проектів Новаківська Г.М.
Начальник майстерні Соболевський Є.З.

Львів 19 92р.

Зам. 395.

uma.lvivcenter.org

Замовник: Управління охорони історичного середовища міськвиконкому

Стадія: Архітектурні натурні дослідження

Авторський колектив

П І Б	! посада	! ступінь участі в розр.
Алінаускене Л.	пров.	консультант
Качинський Р.	арх.	автор
Каменщик	-"-	-"-

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії
Center for Urban History

ГАП Новаківська Г.

uma.lvivcenter.org

Склад документації по договору
№ 92-148 від 6.04.1992 р.

по пам. арх. хуП ст. палац вірменських
архієпископів по вул. Вірменський,9
у м. Львові

Том І кн.І вип.І Попередні роботи

✓ Том П кн.4 вип.І Інженерне обстеження

Том П кн.І вип.І Архітектурно-археологічні обміри

✓ том П кн.3 вип.І Архітектурно натурні дослідженнч

том Ш кн.І вип.І ЕП реставрації

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії
Center for Urban History

uma.lvivcenter.org

Склад документації

тому 92-148 П-03-01

1. Пояснювальна записка

2. Картограми обстежень

3. Фіксовані зондажі

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії
Center for Urban History

uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії Center for Urban History

П О Я С Н Ю Ю Ч А З А П И С К А

тОбстеження будинку вірменських архієпископів6 що знаходиться по вулиці Вірменській,9, у м.Львові, проводились на основі договору 93-148 від 6.04.1992 р. Роботи проводились у доступних місцях на рівні підвального та першого поверхів.

Обстеження проводились методом виконання зондажів у тиньку і кладці. Виконані зондажі вибірково фіксувались на зондажних картках. Всього було виконано та досліджено 66 зондажів, з них зафіксовано і описано 28.

Впроцесі роботи візуально порівнювались колір і структура розчинів,розміри та колір цегли. Результати обстеження підтвердились лабораторними /том /.

Беручи до уваги історичні відомості про пам"ятку, результати візуального обстеження, аналіз архітектурно-археологічних обмірів та порівняльний аналіз розчинів і цегол, способів цегляної кладки можнаприйти до таких висновків.

Після 1356р., коли Львів одержав магдебурське право, почалося формуваннязя середньовічне ядро міста, в межі якого увійшлаі і вірменська колонія. Так появився в місті вірменський квартал, а з згодом і вулиця Вірменська, на якій розташована пам"ятка. З літературних джерел відомо, що у 1480 році на цьому місці вже існувала скромна садиба єпископа. В подальший час вона розширювалась шляхом поступової добудови до неї декількох об"ємів у глибину двору, на північ, а також надбудови другого поверху урізні періоди будівництва.

uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії Center for Urban History

Виділимо сім періодів будівництва

I період-з XУ ст. до I570 р.

Будинок був однопоховим, з підвалом, перекритим бочковим склепінням; мав три вікна, які виходять на вулицю Вірменську. Вхід у будинок був із західної сторони. Імовірно, що вхід у підвал був так само із західної сторони, про що свідчить білокам"яне обрамлення дверей. Матеріали, що застосовані для будівництва: тесані блоки з білого каменю, бутовий камінь, пальчата цегла оранжевого та темно-вохристого кольору розміром $\frac{270}{275} \times \frac{120}{125} \times \frac{85}{90}$ на твердому вапняному розчині світло-вохристого тасірого кольорів з гранулами вапна.

II період- з I570 р./коли поруч почали зводити дзвінницю, до кін.XУIст.

В цей період, імовірно, відбулося розширення будинку на 8 метрів на північ. Прибудова мала один поверх з підвалом. У великому залі розміщується вірменський суд - хуц. Вхід до зали суду влаштовується через східну арку першого ярусу дзвінниці, де добре збереглся оздоблений орієнтальним орнаментом кам"яний портал з багато різьбленим картушем над ним. Тоді ж були вставлені біло-кам"яні ренесансні обрамленння чотирьох вікон першого поверху головного фасаду; три з них мають сандрики з характерними для тогочасного Львова тригліфами, метопами, розетами.

Матеріали: грубо тесані б/к блоки, бутовий камінь, оранжева цегла розм. 290 x I40 x $\frac{65}{70}$ і $\frac{275}{280} \times \frac{130}{135} \times 80$, розчин світло-жовтий з крупними вкрапленнями вапна.

III період- прбл. поч - і середина XУII ст.- характеризується незначним розширенням будинку на північ. Збереглися малі фрагменти стін і фундаментів. Можливо, це фундаменти більш ранньої споруди, що стояла на цьому місці /див. картограму підвального

uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії Center for Urban History

поверху/. Він лежить на лінії стіни підвалу, що знаходяться під покриттям дворику між вірменською церквою і будинком вірменських архієпископів.

Надбудовано другий поверх над [redacted] залою вірменського суду. Сходи були розташовані імовірно, між приміщенням суду та вежею дзвіниці.

Матеріали: бутовий камінь, хрестова кладка стін з цегли 280х135х25

285 140 80 на твердому сірому розчині з крупинками вапна.

IУ період - кінець ХУШ ст. до 1723 р.

Знову проведена незначна прибудова: разом з прибудовою Ш періоду в плані вона утворює квадрат, приблизно рівний прибудові П періоду /8х8 м./. Тоді ж, напевне був переставлений б/к портал на західний фасад.

Матеріали: грубо обтесанкі кам"яні блоки, бутовий камінь кладка з цегли розміром 280х140х60

70 на світло сірому та сірожовтому твердому розчині.

У період - з 1723 по 1801 рр.

У 1723 р. вірменський суддя Кшиштов Августинович перестав рував споруду, а після страшної пожежі 1778 р. архієпіскоп Яків Стефан Августинович відновив та розширив його. Очевидно це є добудова останньої частини будинку в рівні підвалів та першого поверху. Були зведені хрестові склепіння та арки над підвалами та над приміщенням першого поверху, на місце зруйнованих пожежею дерев"яних перекриттів.

Матеріали: Бутовий камінь, кладка з цегли червоного кольору розміром 280х140х60

300 150 70 на світло-сірому місцями світло-жовтому сипучому розчині з дрібними зернами вапна.

uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії Center for Urban History

УІ період - з 1802 р. до поч.ХХ ст.

Після пожежі 1802 р. архієпіскоп Я.Шимонович значно розширив та поправив палац, надбудувавши другий поверх по всьому будинку. Частина склепінь, пошкоджених, імовірно, від пожежі були розібрані і зроблені арочні перекриття по металевим балкам /підвальний та перший поверхи/, плоске перекриття по дерев"яним балкам /коридор та житлова кімната першого поверху/, про що свідчить обрубані п"яти склепінь на першому поверсі /див.зондажі І-09-І-І2, картограма І-го поверху/.

Під час реконструкції були влаштовані дерев"яні сходи з першого на другий поверх з гарною решіткою огородження сходової клітки з гнутого та кованого металу.

Були прорубані дверні прорізи в капітальних стінах на першому поверсі, закладені деякі арки підвального та першого поверху.

Були відновлені і змінені відкоси дверних та віконних прорізів, що виходять в коридор першого поверху. Збудована відкрита галерея, під якою утворилось ще одне підвальне приміщення з окремим входом з лучковими перекриттями, яке зараз знаходиться у аварійному стані. Вхід на другий поверх від сходів при вежі дзвініці був закладений цеглою повторного використання, а також ніша на галереї.

Матеріали: цегла червоного та темно-червоного кольору, розміром 290х140х65

300х145 70 або 280х140х65 на сірому сипучому розчині, а також цегла повторного використання.

УП період - ХХ ст.

Під час реставраційних і ремонтних робіт були закладені двері в перегородці, що з"єднували приміщення вірменсь-

uma.lvivcenter.org

кого клеру /перший поверх/.

Галерею зробити закритою: були вставлені між стовпами дерев"яні заповнення з вікнами. Перероблена планувальна структура поверхів: встановлені тонкі перегородки та дверні заповнення, влаштовані сан.гігієнічні приміщення відповідно жо потреб жильців.

Зі східної сторони будинку були влаштовані закриті дерев"яні сходи на перший та другий поверх і горище, що тримаються на консолях, встановлених у фасадну стіну.

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії
Center for Urban History

uma.lvivcenter.org

СИТУАЦІЙНА СХЕМА

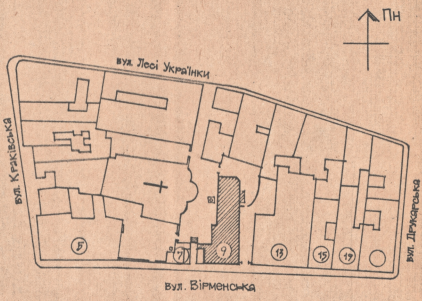

будинок вірменських архієпископів по вул. Вірменській, 9.

ВІДОМІСТЬ КРЕСЛЕНЬ:

Аркуш	Назва аркуша	Примітки
0	Заголовний аркуш	
	Узагальнення матеріалів натурних досліджень:	
1	Картограма підвалу на відм. ±0.000	
2	Картограма I-го поверху на відм. +3.0м.	
3	Картограма II-го поверху на відм +6.0м.	

ЗАГАЛЬНІ ВКАЗІВКИ

1. Дані натурні дослідження проводились на основі договору № 92-148 від 6.04.1992р.
2. Обстеження проводились одноразово у всіх доступних місцях на фасадах, в пивницях, I-му та II-му поверхах.
3. В житлових приміщеннях, в приміщеннях майстерні обстеження проводились лише візуально
4. Обстеження проводились методом виконання зондажів в тинькуі кладці, аналізом і порівнянням розчинів та розмірів цегли.
5. Всього виконано та досліджено 66 зондажів, 5 них 28 зашкоджено.
6. В результаті досліджень виявлено 7 будівельних періодів.
7. Узагальнюючі висновки натурних досліджень подані графічно картограмами будівельних періодів в планах.

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ

- Склепіння
- Білокам'яні елементи
- зондажі, що обстежувались та фіксувались
- зондажі, що обстежувались.
- I-й період забудови (XV до 1570р.)
- II-й — " — (з 1570р. привід. до кінця XVI ст.)
- III-й — " — (XVII ст.)
- IV-й — " — (XVII — поч. XVIII ст.)
- V-й — " — (з 1723 по 1802 р.)
- VI-й — " — (з 1802 до поч. XX ст.)
- VII-й — " — (XX ст.)

$\frac{270}{275} \times \frac{80}{70} \times \frac{120}{125}$ — $\frac{min}{max}$ розміри цегли

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії
center for Urban History

Нач. майст.	Собелевський		
ГАП	Новаківська		
Кер. гр.	Максимюк		
Архітект.	Качинський		
Перевір.	Жінаухова		

92-148 НД II-03-01

м. Львів, ансамбль Вірменського собору

пам. арх. XVII ст., ох. № 318 Палац вірменських архієпископів, вул. Вірменська, 9

Стадія	Аркуш	Аркушів
НД	0	4

Заголовний аркуш

Міністерство культури України ім. ІІ. Українська проектно-реставраційна м. Львів 1992р.

uma.lvivcenter.org

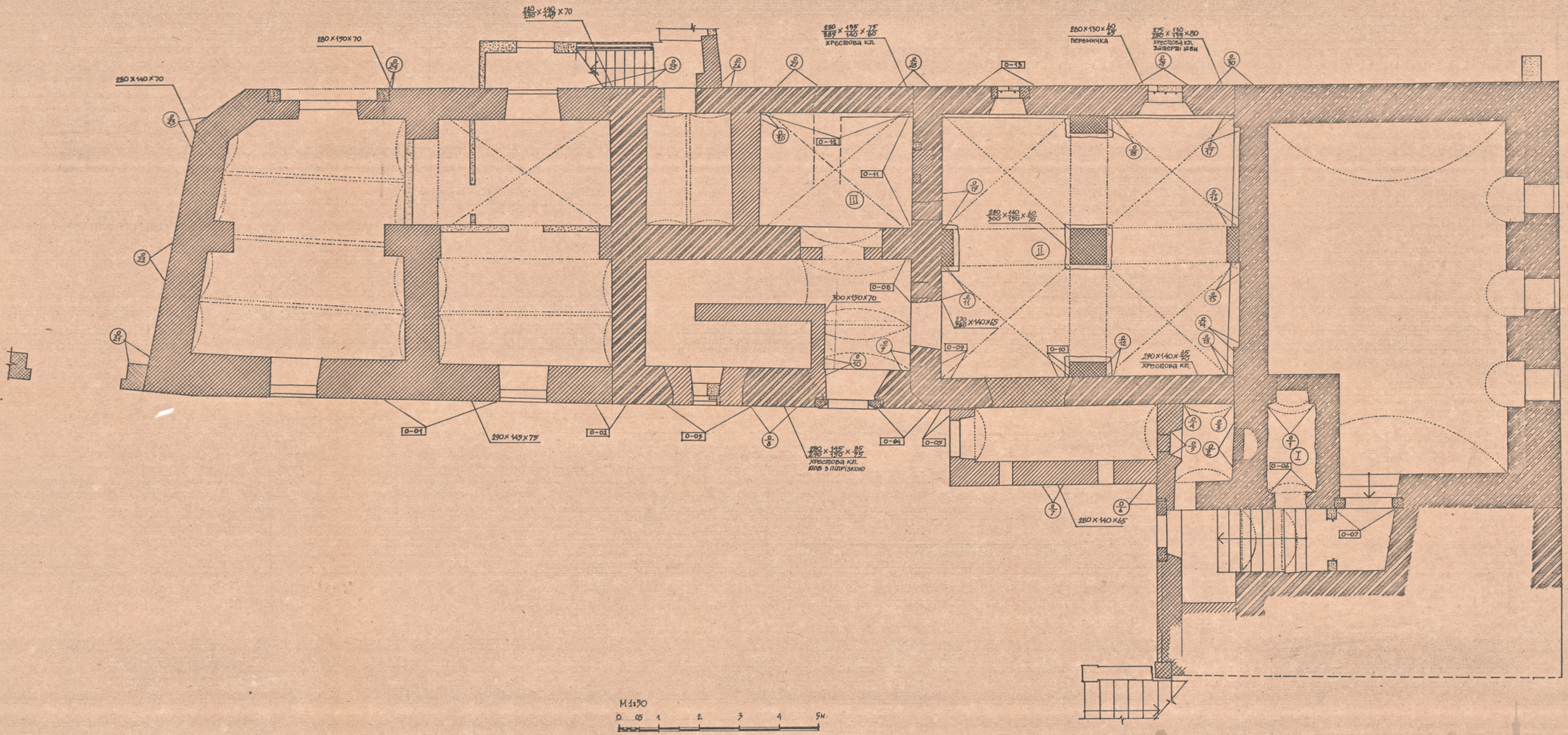

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії
Center for Urban History

			92 – 148 – НД І–03–01
			м. Львів, ансамбль Вірменського собору
ГАП	Новаківська		пам. арх. XVII ст., ох. № 148, Палац вірменських архієпископів, вул. Вірменська, 9.
Кер гр.	Максимюк		
Архітект.	Каменський		
Перевір.	Хлинцевич		
			План на відм. 10.000, кальтрама узагальнення матеріалів натурних досліджень.

стадія	аркуш	аркушів
НД	1	4

Міністерство культури України
ДНВ „Укрпроектреставрація"
м. Львів 1992

uma.lvivcenter.org

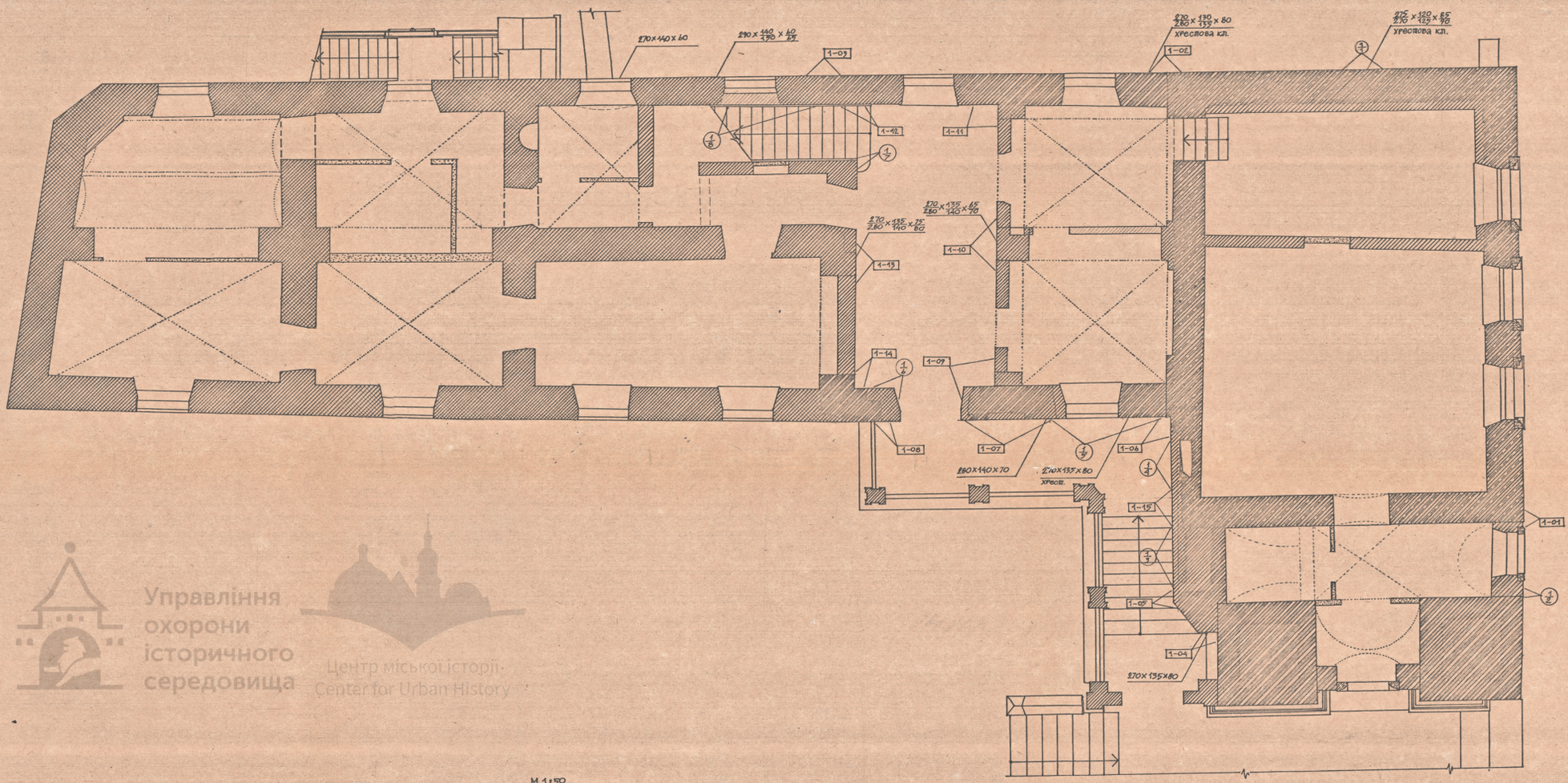

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії
Center for Urban History

ГАП	Новаківська		92-148 НД II-03-01
Кер. пр.	Максимюк		м. Львів, ансамбль Вірменського собору
Архітект.	Кацинський		пам. арх. XVIII ст., ох. №318, палац вірменських архієпископів вул. Вірменська, 9.
Перевір.	Яліпаускене		

стадія	аркуш	аркушів
НД	2	4

План на відм. +3.000 капітальна. Узагальнення малочисельних натурних досліджень.

Міністерство України ін-т "Укрпівдіпроспецреставрація" м. Львів 1992.

uma.lvivcenter.org

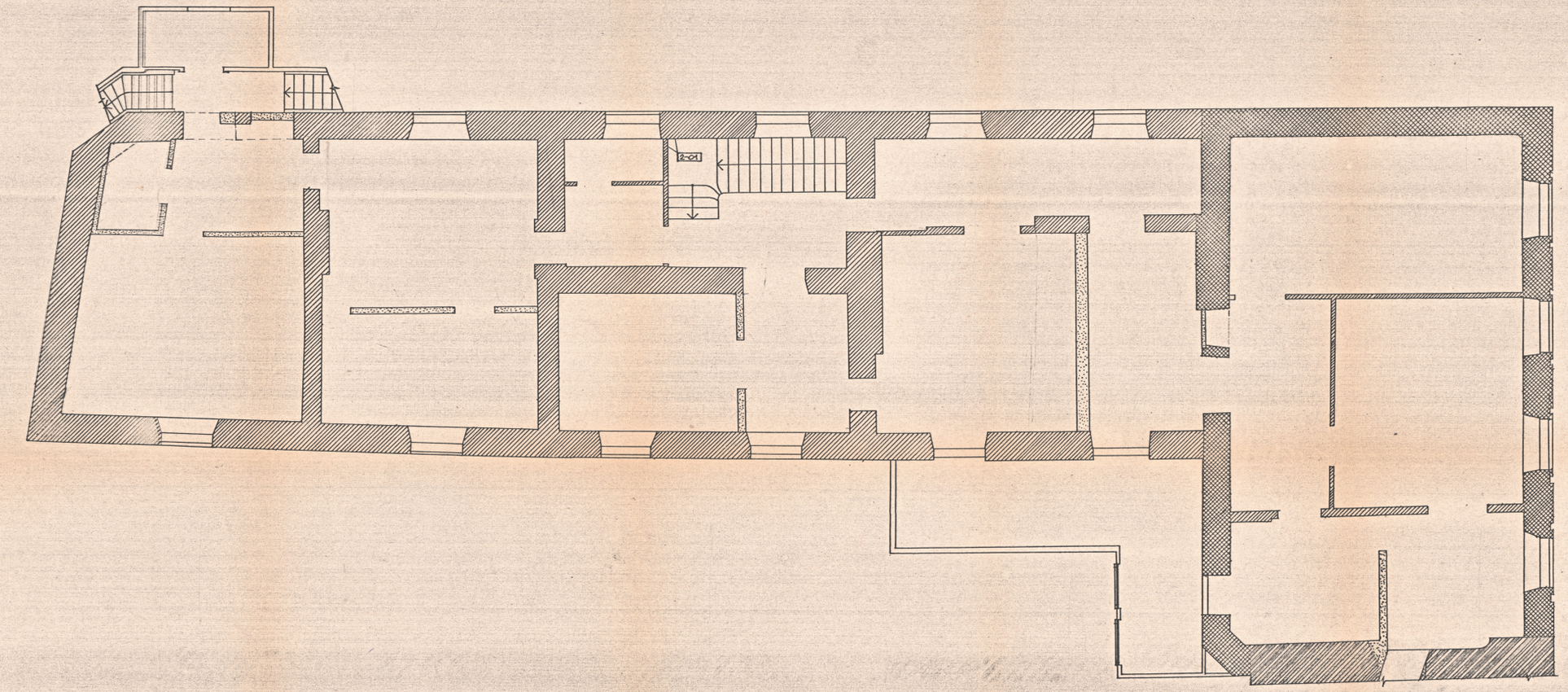

М 1:50
0 0,5 1 2 3 4 5м

ГАП	Новаківська		
Кер. гр.	Максимюк		
Архітектор	Канинський		
Перевір.	Ліпаускене		

92-148 НД II-03-01

м. Львів, ансамбль Вірменського собору

пам. арх. XVII ст., ох. № 316, палац вірменських архієпископів вул. Вірменська, 7.

Стадія	Аркуш	Аркушів
НД	3	4

План на відм. +6.0 М 1:50

Узагальнення матеріалів натурних досліджень.

Міністерство культури України ін-т "Укрзахідпроектреставрація" м. Львів 1992

Інв. № подл. | Підпис і дата | Взам. інв. №

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії
Center for Urban History
uma.lvivcenter.org

Ансамбль Вірменського собору в м. Львові

Зондаж кладки

№ 0-01

Пам'ятка архітектури XVIII ст.

Зовнішня стіна

Будинок вірменського архієпископа в м. Львові

Дослідив Каменщик А. | Заповнив Каменщик А. | 1992 р.

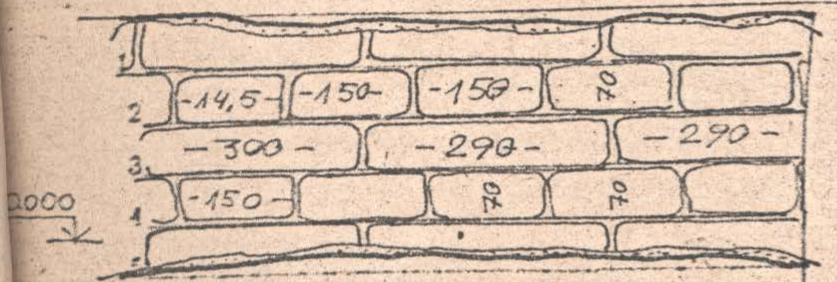

Колір цегли	Колір розчину	ПРИМІТКИ
клінкер	білий	пальчата
темно-черв.	світло-сірий	пресована
червоний	темно-сірий	плінфа
яскраво-черв.	вохристий	
рожевий	рожевий	
вохристий	жовтувато-сірий	
оранжевий		

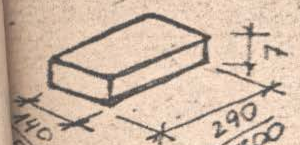

Твердість	Злом	Заповнювачі
тверда	гранули	колір
сипучий	зерна	

Управління охорони історичного середовища

Укр. ТУ № 11. Львів. Зам. 2560–5000. 1378 р.

uma.lvivcenter.org

З О Н Д А Ж Ансамбль Вірменського собору в м. Львові | № С-02

Будинок вірменських архієпископів. Ох. № 318. | Західна зовнішня стіна.

Дослідив: Каменщик А. Заповнив Каменщик А. 1992

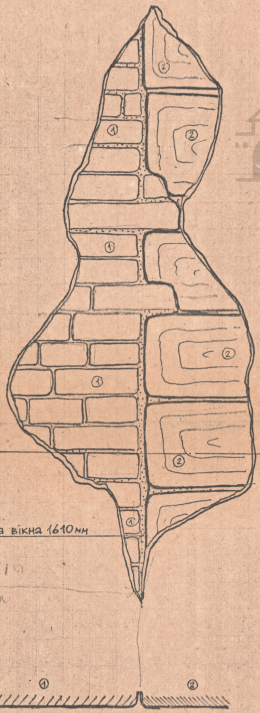

Управління охорони історичного середовища
Центр історії Центр Old-Urban History

Аргументи ① – ОРАНЖЕВА ЦЕГЛА 290×150×70 НА СВ. СІРОМУ РОЗЧИНІ
② Б/К. БЛОКИ НА Т. СІРОМУ РОЗЧИНІ
ІСНУЄ ШОВ МІЖ КЛАДКАМИ ① і ②

Висновок КЛАДКА ① НАЛЕЖИТЬ ДО V-ГО ПЕРІОДУ БУД-ВА.
КЛАДКА ② НАЛЕЖИТЬ ДО IV ПЕРІОДУ Б-ВА

Миколаївська райдрукарня, Х. 1989 р., зам. 8002—2009

uma.lvivcenter.org

Палац вірменського архієпископа, вул. Вірменська 9, підвальний поверх

Дослідив: Качинський Р. Заповнив: Качинський Р.

Бовнішня сіяна підвального поверху

1992

Управління охорони історичного середовища

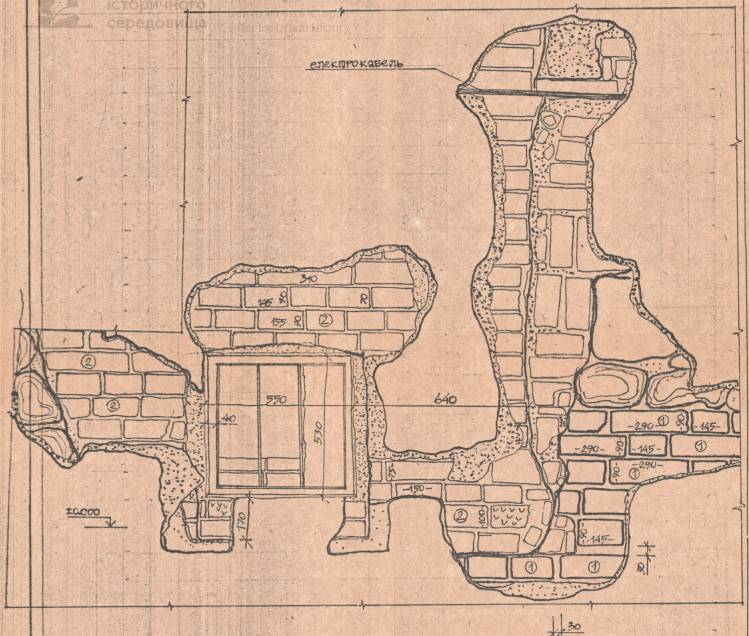

Аргументи ① Кладка з органогеної та темно-вохристої цегли (хрестова кладка) 290×$\frac{140}{145}$×90 на рожевому тинькУ з вкрапленнями вапна до 4-5мм в шви верт. і горизонт. шви 1-3 см.

② Кладка з цегли різного розміру на свІтло-сірому р-нІ

③ Кладка з цегли темно-червоного кольору.

Висновок ① Хрестова кладка III-го буд. періоду.

② Кладка з цегли повторного використання віди. до VI буд. періоду.

Мистецтвознавча майстерня, У. 1989 р., зам. 8002-2009

uma.lvivcenter.org

АНСАМБЛЬ ВІРМЕНСЬКОГО СОБОРУ

Зондаж кладки

Будинок вірменського архієпископа

№ 0-05

зовнішня стіна під галереєю

Дослідив Каменщик А. | Заповнив Каменщик А. | 1992 р.

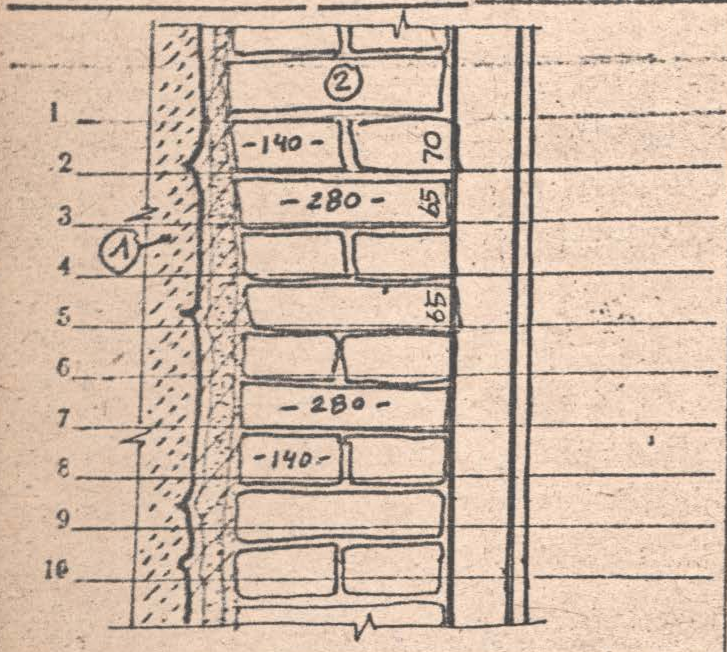

Колір цегли	Колір розчину	ПРИМІТКИ
клінкер	білий	пальчата
темно-черв. ①	світло-сірий ②	пресована ②
червоний ①	темно-сірий	плінфа
яскраво-черв.	вохристий	
рожевий	рожевий	
вохристий		
Б/к – ②		

Твердість	Злом	Заповнювачі
твердий	гранули	колір
сипучий ②	зерна	

Друк. ТУ № ... Пакв. Зам. ...

Управління охорони історичного середовища

uma.lvivcenter.org

З О П Д А Ж Ансамбль Вірменського собору в м. Львові		№ 0-06
Будинок вірменських архієпископів, ОХ № 318		підвал (1)
Дослідив: Каменщик А.	Заповнив Каменщик А.	1992

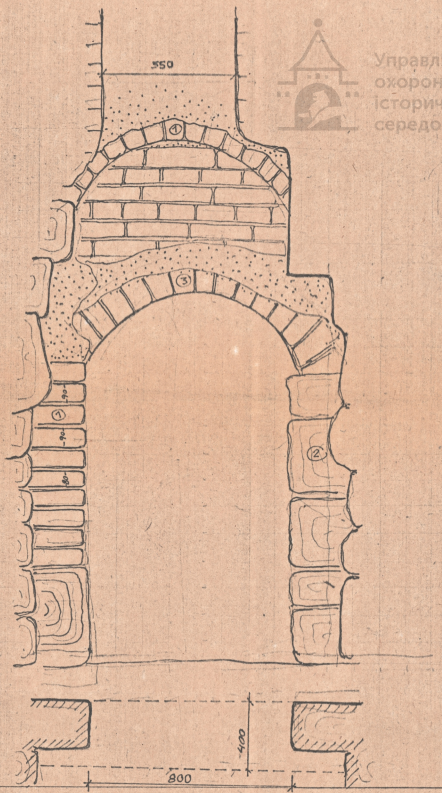

Управління охорони історичного середовища
Центральноукраїнський Center for Ukrainian Histo

Аргументи ① цегла пальчата оранжева на темно-сірому розчині, що має вкраплини вапна.
② б/к. блоки на т.сірому розчині з вкрапл. вапна
③ пресована цегла червона 270×135×80/90.

Висновок кладки ① і ② відносяться до I-го періоду будівництва; перемичка ③ відн. до II періоду буд-ва.

Миколаївська райдрукарня, Х, 1989 р., зам. 8002—2002

uma.lvivcenter.org

ЗОНДАЖ м. Львів, ансамбль Вірменського собору	№ 0-07
Палац Вірменського архієпископа, вул. Вірменська, 9.	підвальне приміщення
Дослідив: Качинський Р. Заповнив: Качинський Р.	1982

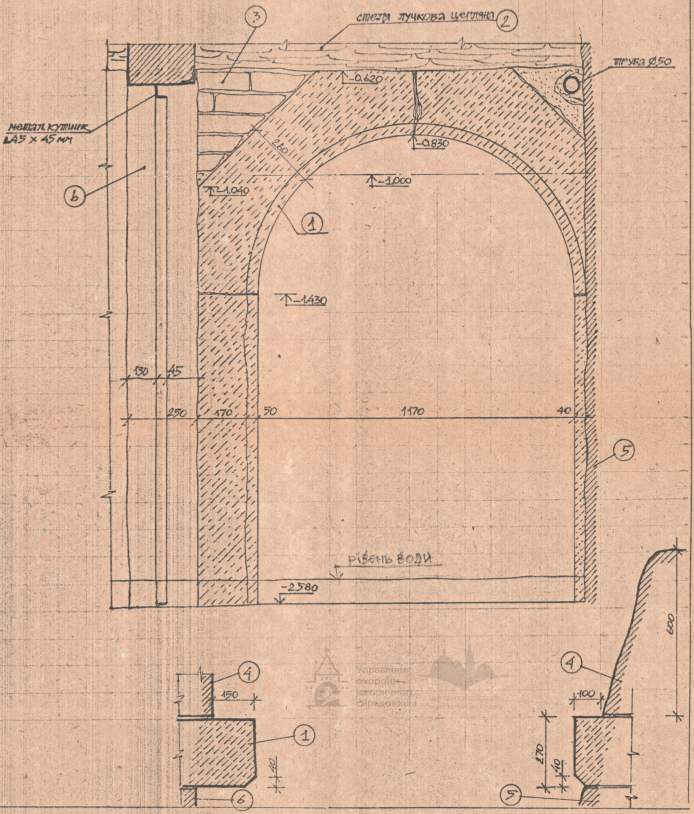

Аргументи

1. БК елементи обрамлення входу у підвал
2. лучкове перекриття з червоно-оранжевої цегли.
3. аутентична кладка з оранжевої цегли, розчин гохевого кал.
4. кладка з бутового білого каменю.
5. кладка з бутового білого каменю
6. кладка з цегли 250 × 120 × 65 мм червоного кольору

Висновок 1. БК елементи обрамлення входу (1), кладки стін (3) і (4) відносяться до I-го періоду буд-тва
2. Перекриття (2) і кладка стіни (5) — до II-го періоду
3. Перегородка (6) з металевою коробкою дверного заповнення — до VI періоду буд-тва.

Мистецтвознавча майстерня, X. 1989 р., зам. №02—2000

uma.lvivcenter.org

ЗОНДАЖ АНСАМБЛЬ ВІРМЕНСЬКОГО СОБОРУ В М. ЛЬВОВІ

Будинок вірменських архієпископів. ох №318

Дослідив: Каменщик А. Заповнив Каменщик А.

ПІДКАПНЕ ПРИМІЩЕННЯ

1992

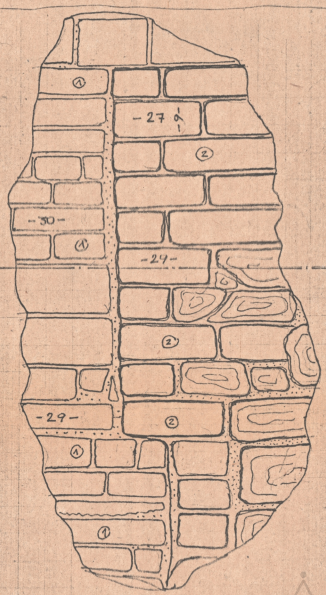

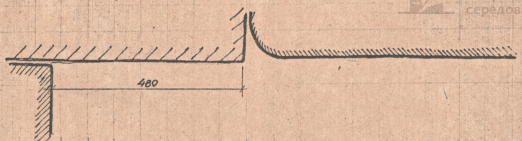

Аргументи ① КЛАДКА З ОРАНЖ. ЦЕГЛИ 300×150×70 НА ЖОВТ-СІРОМУ РОЗЧИНІ

② КЛАДКА З ПРОФІЛЬНОЇ ЦЕГЛИ ТЕМНО-ЧЕРВОНОГО КОЛЬОРУ $\frac{270}{290} \times \frac{135}{140} \times \frac{85}{70}$

В КЛАДЦІ ВИКОРИСТАНИЙ ЧЕРВОНИЙ ПІСКОВИК

Висновок КЛАДКА ② ВІДН. ДО II-ГО ПЕРІОДУ;

КЛАДКА ① ВІДН. ДО III ПЕРІОДУ. БУД-ВА

Миколаївська райдрукарня, Х. 1989 р., зам. 8902—2000

Управління охорони історичного середовища

uma.lvivcenter.org

Ансамбль Вірменського собору

Зондаж кладки

№ 0-09

Пам. арх. XVII ст. Будинок Вірменських архієпископів в м. Львові, ох. № 318

підвал (II)

Дослідив Каменщик А. Заповнив Каменщик А.

1992 р.

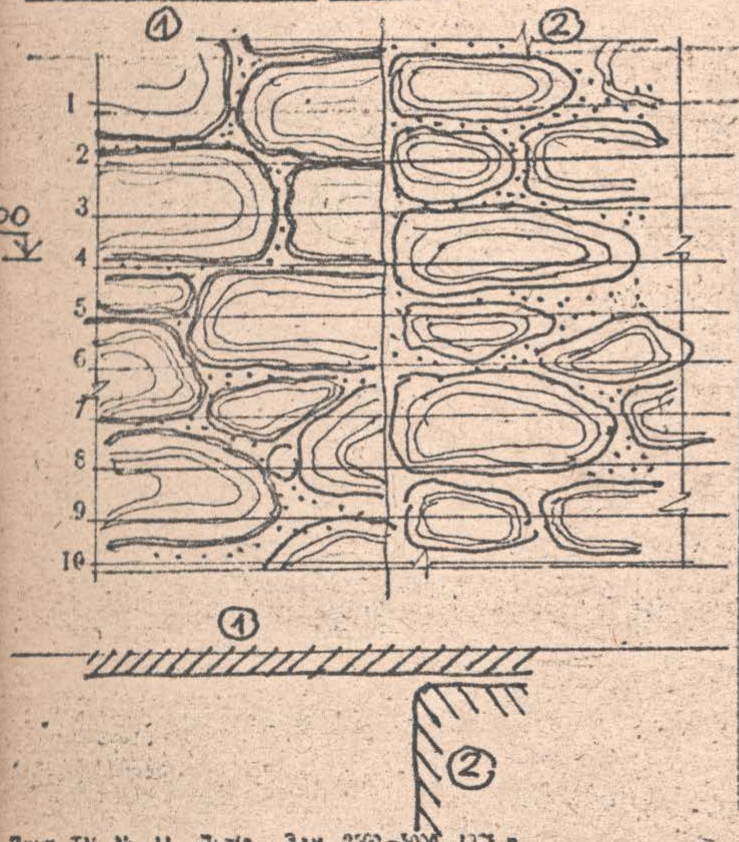

Колір цегли	Колір розчину	ПРИМІТКИ
клінкер	білий	дальчата
темно-черв.	світло-сірий ②	пресована
червоний	темно-сірий ①	плінфа
яскраво-черв.	вохристий	
рожевий	рожевий	
вохристий		
бутовий камінь ① ②		

Твердість	Злом	Заповнювачі
твердий ①	гранули	колір
сипучий ②	зерна	

Управління охорони історичного середовища

Друк. ТУ № 11. Львів. Зам. 2902–3906. 1978 р.

uma.lvivcenter.org

Зондаж кладки

№ О–10

Пам. архітектури XVII ст. м. Львів

Будинок Вірменського архієпископа

підвал (II)

Дослідив Каменщик Д. Заповнив Каменщик А.

1992р.

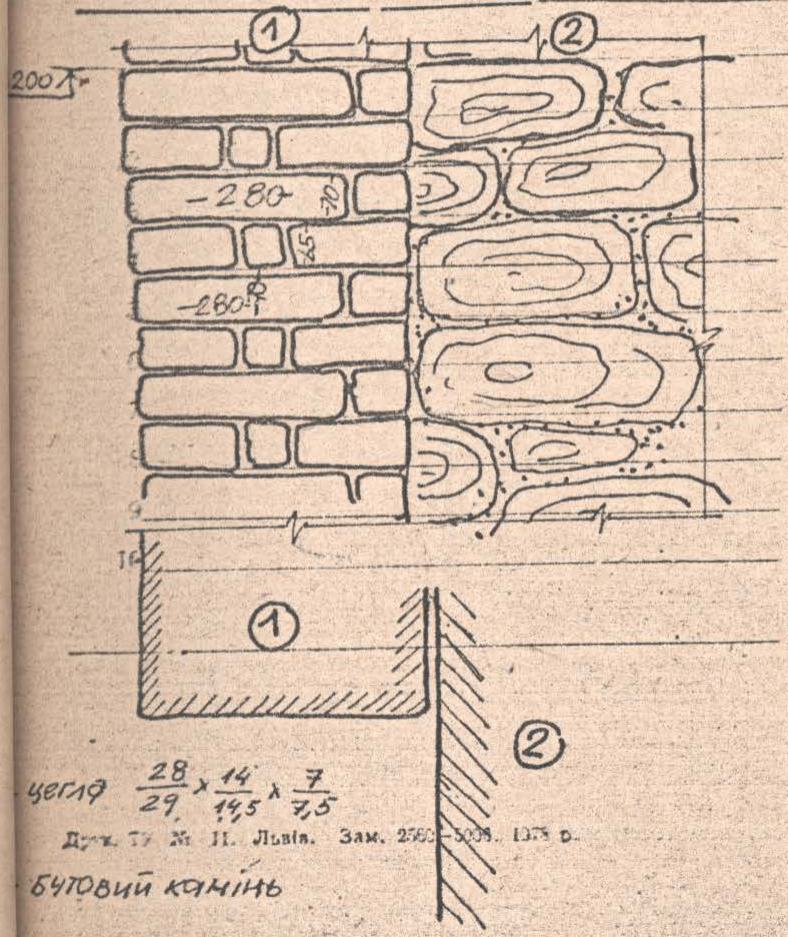

цегла $\frac{28}{29} \times \frac{14}{14,5} \times \frac{7}{7,5}$

Друк. ТУ № 11. Львів. Зам. 2560–5008. 1375 р.

бутовий камінь

Колір цегли	Колір розчину	ПРИМІТКИ
клінкер	білий	пальчата
темно-черв.	світло-сірий (1)	пресована (1)
червоний	темно-сірий	плінфа
яскраво-черв.	вохристий	
рожевий	рожевий	
вохристий		
оранжевий		

Твердість	Злом	Заповнювачі
твердий	гранули	колір
слабкий (1) (2)	зерна	

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії
Center for Urban History
uma.lvivcenter.org

З О Н Д А Ж м. Львів, ансамбль Вірменського собору

№ О-11

Будинок вірменських архієпископів, вул. Вірменська, 9.

підвальне приміщення (II)

Дослідив: Кашевський Р. Заповнив Кочинський Р. 1992

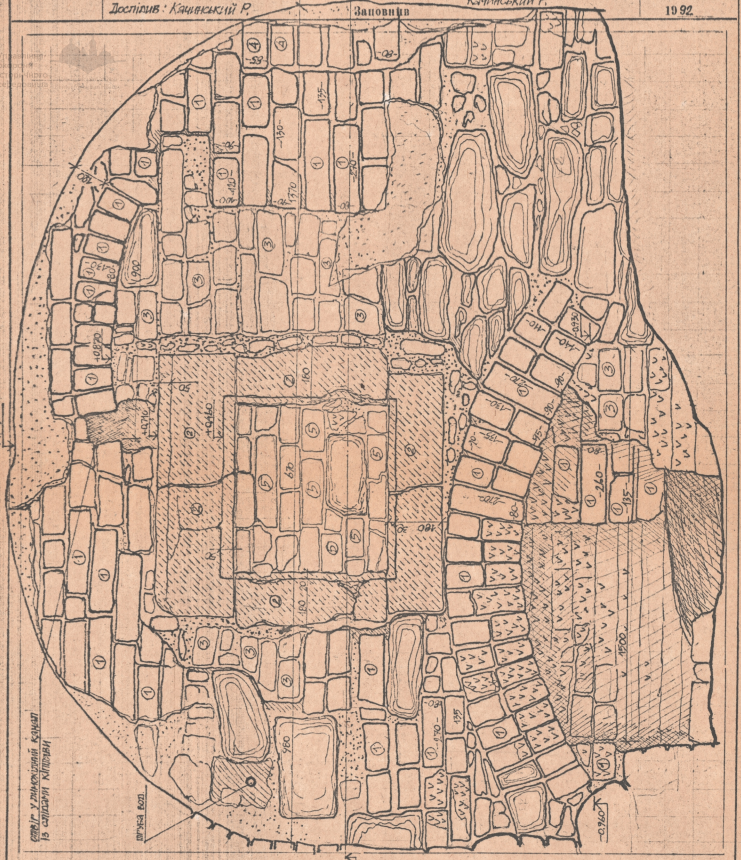

Аргументи ①-Кладка і лучкові арки з цегли органічного / різне-вохристого кольору / з б/к будового каменю на світло-жовтому вапняному розчині з крупними зернами вапна. ②-Кладка з цегли різнорозмірної-повторного використання. ③-Блоки з вісняного білого каменю. ④- кладка з цегли органічного кольору на світлому вапняному розчині з вкрапленнями вапна. ⑤-Закладка з цегли повтор. використання.

Висновок 1. Кладка ④ відноc. до II-го буд. періоду.
2. Закладка ⑤ відноc. до III буд. періоду.
3. Камінь обрамлення-повторного використання, - служило обрамленням каміна, про що свідчить лунжіль і копоть на нижній і верхній верхнього блоку; встановлене імовірно в III або в IV буд. періоді. Закладка ⑤-II або III буд.
4. Закладка ④ була зроблена імовірно в час заселення опалення в цьому приміщенні III. періоб буд-ва.

Міська рада управління, Х. 1989 р. зам. 8002—2007

uma.lvivcenter.org

З О Н Д А Ж Ансамбль Вірменського собору в м. Львові

Будинок вірменських архієпископів, ох. № 3/8.

№ О-12

підвальне приміщення (III)

Заповнив Каменщик А.

1992

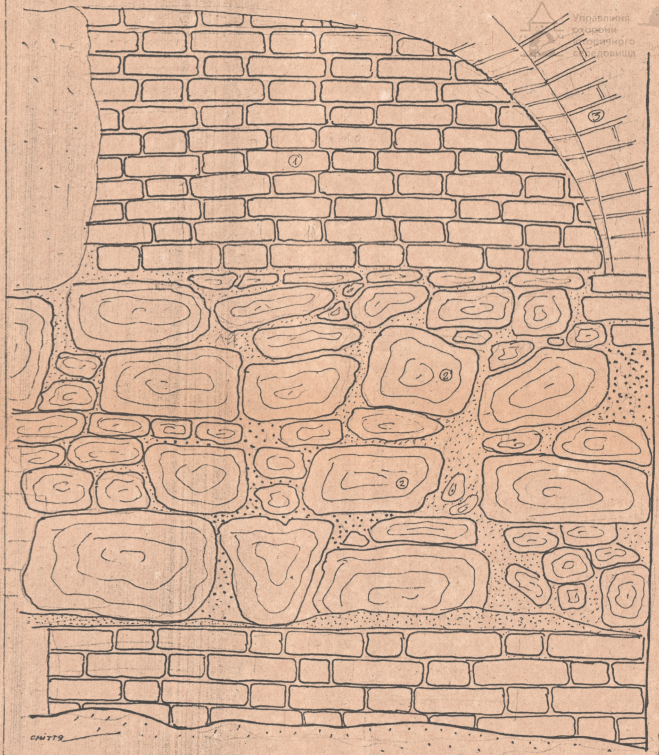

Аргументи ① Хрестова кладка з одних цегли $\frac{230}{250} \times \frac{130}{140} \times \frac{85}{90}$ на твердому сірому розчині з крупними гранулами вапна. ④ – кладка з бутового каменю ③ кладка з цегли $\frac{280}{300} \times \frac{140}{150} \times \frac{60}{65}$

Висновок кладки ① і ② відносяться до III періоду будівництва. Скупчення з кладки ③ відн. до V періоду.

Міжобласна райдрукарня, Х. 1989 р., зам. 8002—2009

uma.lvivcenter.org

З О Н Д А Ж м. Львів, ансамбль Вірменського собору

№ 0-13

Палац вірменських архієпископів, вул. Вірменська, 9

Вікно підвального приміщення

Дослідив: Качинський Р. Заповнив: Качинський Р. 19 9°

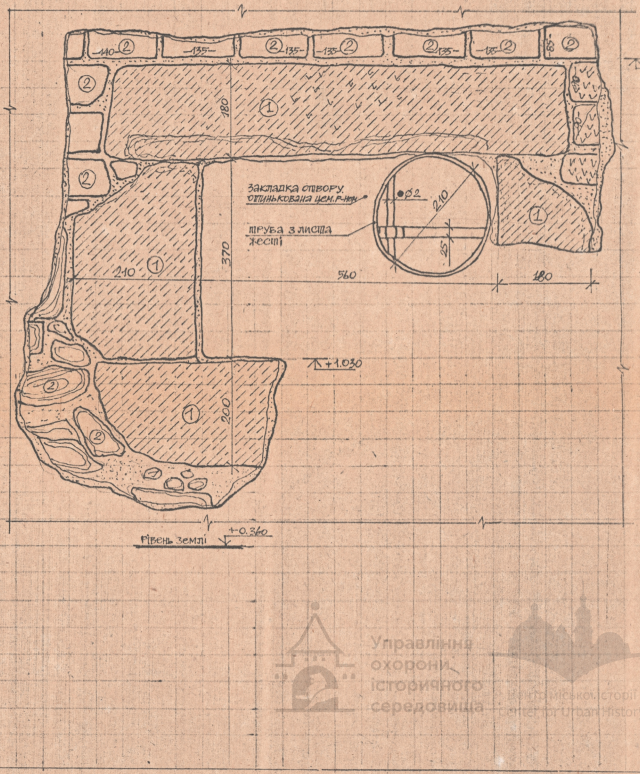

Аргументи ① БК елементи обрамлення з металевими гратами, встановленими одночасно.

② кладка з оранжевої цегли ... × 135 × 85/90 та бутово-го БК на жовтому р-чні з вкраплennями вапна. Отвір заклавений цеглою та тинькований цем. р-ном.

Висновок 1. БК елементи обрамлення з гратами та кладка стіни відносяться до II-го пер. БМК. Закладено отвір імовірно в VII буд. періоді.

Управління охорони історичного середовища
Department of Urban Conservation and Historic Urban Environment

Миколаївська райдрукарня, Х. 1989 р., зам. 8002—2000

uma.lvivcenter.org

Будинок вірменських архієпископів.

Головний фасад

Дослідив: Качиньский Р. Заповнив Качинський Р. 1992

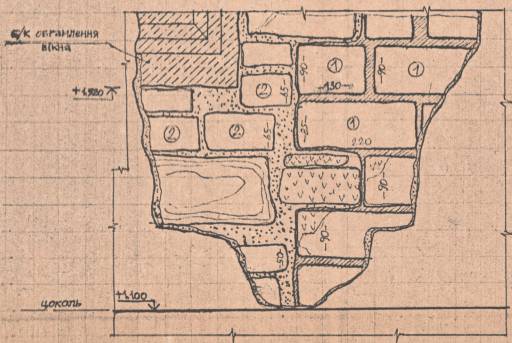

Управління охорони історичного середовища
Center for Urban History

Аргументи Кладка Ⓐ з органічної цегли 270 х 135 х 65/70 позиція вимощений з вкарбленими швами товщ. 2-5мм Шов 10-15мм.
Кладка Ⓑ з червоної та жовтої цегли товщ. 50-65мм і бутобетону б/к.

Висновок: Кладка Ⓐ відн. до І-го буд. періоду. Кладка Ⓑ -ІІ-й буд. період зі слідами ремонту. Обрамлення вікна — б/к ренесансне.

Львівська реставраційна, Х. 1989 р. зам. 8092—2009

uma.lvivcenter.org

Дослідження писаного вірменського собору в м. Львові	№ 1-02
Будинок вірменських архієпископів. ох. № 318.	
Дослідив: Каменщик А. Заповнив Каменщик А.	1992

Управління охорони історичного середовища

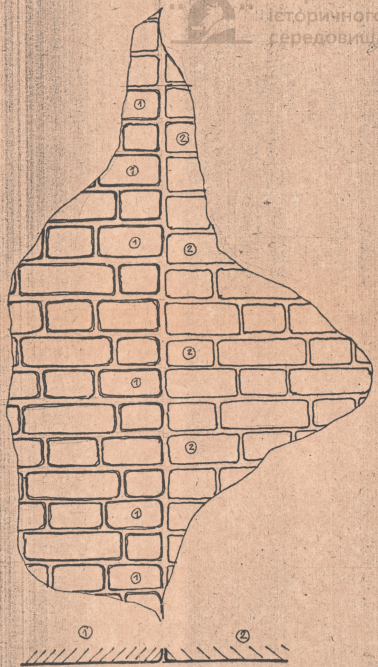

Аргументи ① цегла брудно-червона $\frac{230}{275} \times \frac{120}{125} \times \frac{85}{70}$ на сірому розчині з гранулами вапна 15 до 30 мм.
② цегла оранжева крихка $\frac{275}{280} \times \frac{130}{135} \times 85$ на сірому розчині з гран. вапна.

Висновок ① кладка відн. до I періоду буд-ва.
② кладка відн. до II періоду буд-ва.

Миколаївська райдрукарня, Х. 1989 р., зам. №902–2009

uma.lvivcenter.org

З О Н Д А Ж Ансамбль вірменського собору в м. Львові. | № 1-05

Будинок вірменських архієпископів ОХ. № 318

Дослідив: Каменщик А. | Заповнив Каменщик А. | 1992

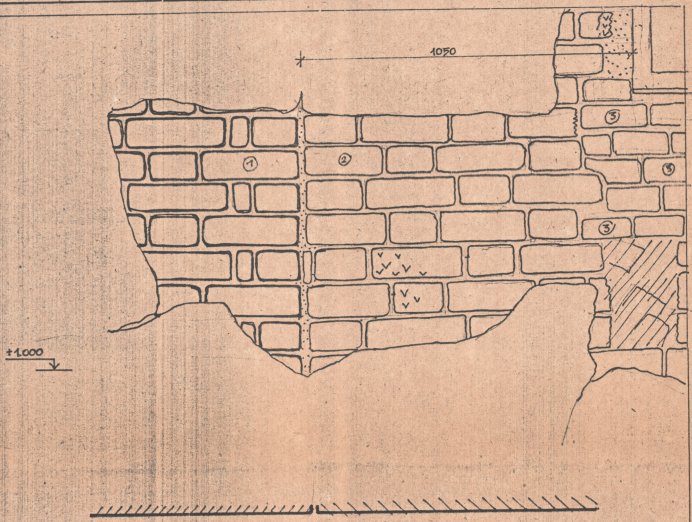

Аргументи ① – ЦЕГЛА ОРАНЖЕВА КРИХКА $\frac{275}{280} \times \frac{130}{135} \times 65$ КЛАДКА ХРЕСТОВА, РОЗЧИН СІРИЙ З КРУПНИМИ ГРАНУЛАМИ ВАПНА, ТВЕРДИЙ

② ЦЕГЛА ОРАНЖ. ПАЛЬЦЯТА $\frac{270}{285} \times \frac{134}{140} \times \frac{65}{70}$ НА СІРОМУ ТВЕРДОМУ РОЗЧИНІ, КЛАДКА ХРЕСТОВА.

③ ЧЕРВОНА ЦЕГЛА 290 × 14,5 × 65.

Висновок ① КЛАДКА ВІДНОС. ДО II ПЕРІОДУ Б-ВА.

② КЛАДКА ВІДН ДО III ПЕРІОДУ Б-ВА.

③ КЛАДКА ВІДН ДО IV ПЕРІОДУ Б-ВА.

Управління охорони історичного середовища
Центр вивчення культури
Center for Urban History

Миколаївська райдрукарня, Х. 1989, р. зам. 8002—2009

uma.lvivcenter.org

АНСАМБЛЬ ВІРМЕНСЬКОГО СОБОРУ В М. ЛЬВОВІ

Зондаж кладки

БУДИНОК ВІРМЕНСЬКИХ АРХІЄПИСКОПІВ

№ 1–04

Галерея

Дослідив Каменщик А. | Заповнив Каменщик А | 1992р.

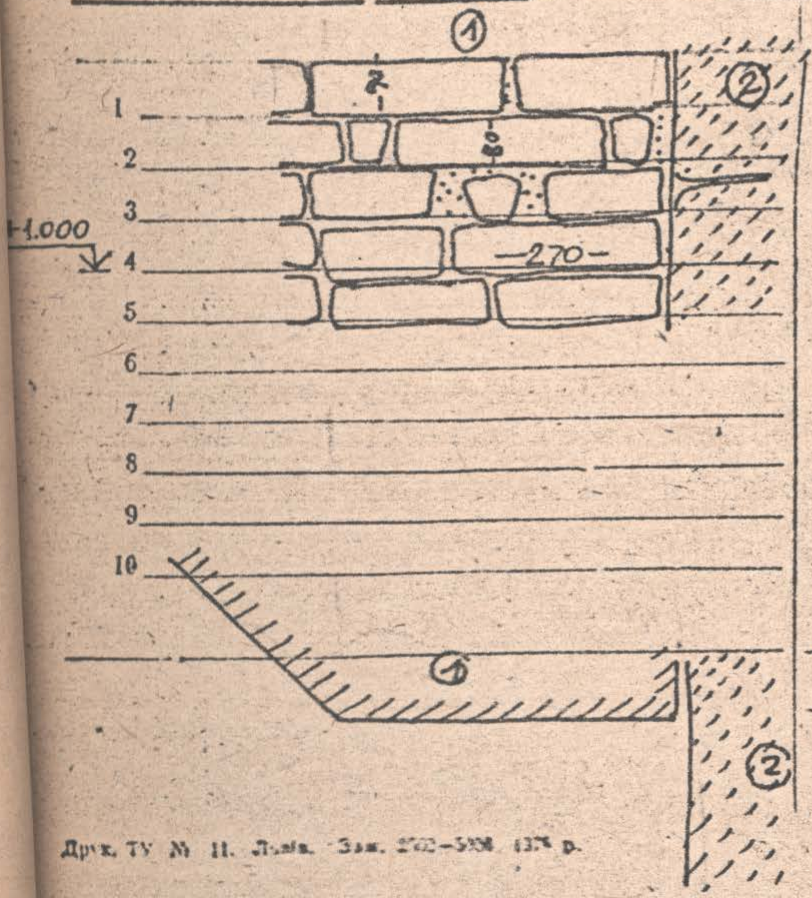

Колір цегли	Колір розчину	ПРИМІТКИ
клінкер	білий	пальчата
темно-черв.	світло-сірий (1)	пресована
червоний	темно-сірий (2)	плінфа
яскраво-черв.	вохристий	
рожевий	рожевий	
вохристий		

Твердість	Злок	Заповнювачі
твердий	гранули	колір
сипучий	зерна	

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії
Center for Urban History

Друк. ТУ № 11. Львів. Зам. 2702–5000 1974 р.

uma.lvivcenter.org

Будинок вірменських архієпископів, ох № 318.

Галерея, схоли

Дослідив: Каменщик А. Заповнив Каменщик А. 1992

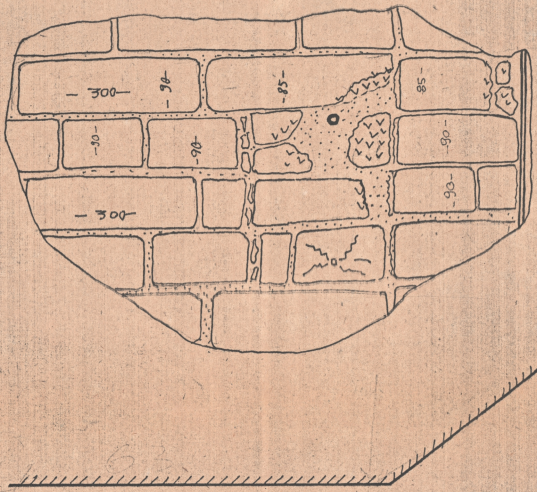

Управління охорони історичного середовища

Аргументи цегла повторного використання на жовто-сірому розчині

Висновок кладка з цегли повторного використання, відноc. до VI бут. періоду.

Миколаївська райдрукарня, Х. 1989 р. зам. 6902—2000

uma.lvivcenter.org

Зондаж кладки

№ 1-06

Ансамбль Вірменського собору

Будинок вірменських архієпископів

Галерея

Дослідив Качинський Р. Заповнив Качинський Р. 1992 р.

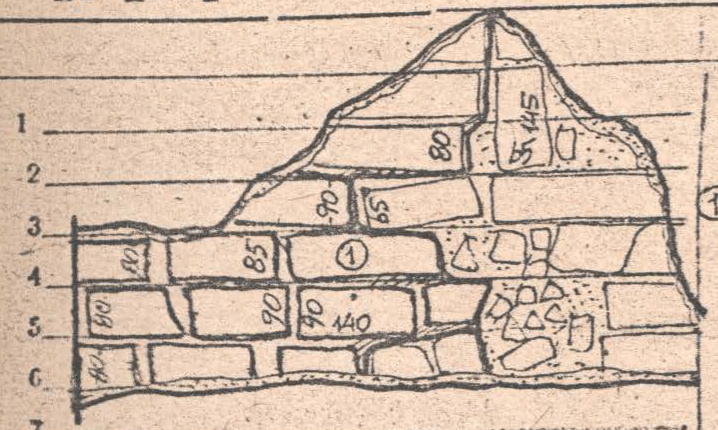

Колір цегли	Колір розчину	ПРИМІТКИ
клінкер	Сіяний	(1) пальчата
темно-черв.	світло-сірий	пресована
(1) червоний	темно-сірий	плінфа
яскраво-черв.	(1) вохристий	
рожевий	рожевий	
вохристий		

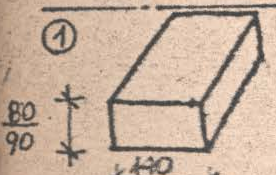

Твердість	Злом	Заповнювачі
твердий	(1) гранули	колір
(1) сипучий	зерна	

Управління охорони історичного середовища

Друк. Ту № 11. Львів. Зам. 2500–5000. 1979 р.

uma.lvivcenter.org

ЗОНДАЖ Ансамбль вірменського собору в м. Львові

№ 1-07

Будинок вірменських архієпископів, вх. № 318

Галерея

Досліджив: Каменщик А. ЗАПОВНИВ Каменщик А. 1992

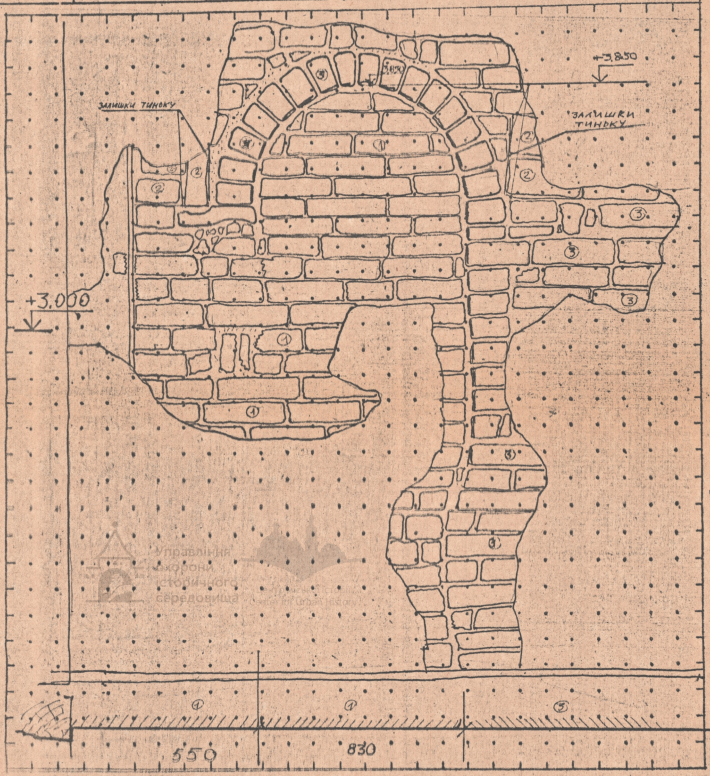

АРГУМЕНТИ ① опанжена цегла 280×140×70 — ② оранжева цегла 280×140×70 ③ опанжева цегла 280×150/140×75/65 на сірому розчині

ВИСНОВОК З цегли ③ перероблена сіна II. періоду. І при цьому викладена ніша великих 1-2 ніш малих, які закладені цеглою ① і ② в XIX ст. кладка ⑤ відн до V періоду.

uma.lvivcenter.org

Зондаж кладки

БУДИНОК ВІРМЕНСЬКИХ АРХІЄПИСКОПІВ

АНСАМБЛЬ ВІРМЕНСЬКОГО СОБОРУ

№ 1–08

ГАЛЕРЕЯ

Дослідив Качинський Р. Заповнив Качинський Р. 1992 р.

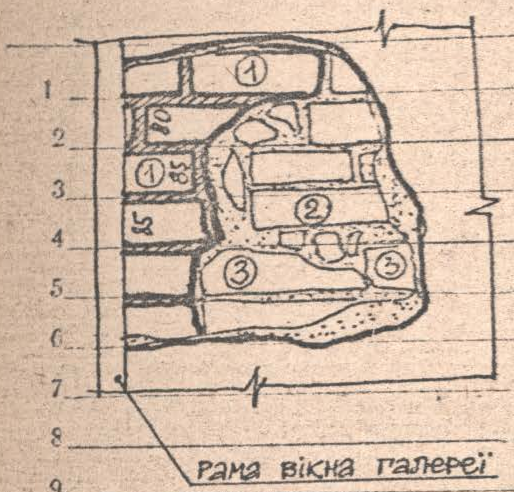

Колір цегли	Колір розчину	ПРИМІТКИ
клінкер	білий	пальчата (1)
темно-черв.	світло-сірий (2) (3)	пресована (2)
червоний (1) (2)	темно-сірий	плінфа
яскраво-черв.	вохристий (1)	
рожевий	рожевий	
вохристий		
темно-вохр. (3)		

Твердість	Злом	Заповнювачі
твердий (1)	гранули (1)	колір
сипучий (2) (3)	зерна	

Управління охорони історичного середовища
Центр Львівської історії
Center for Urban History

Друк. ТУ № 11. Львів. Зам. 2763—5000. 1978 р.

uma.lvivcenter.org

ЗОНДАЖ

Ансамбль Вірменського собору в м. Львові

№ 1-09

Будинок вірменських архієпископів

коридор

Дослідив: Качинський Р.

ЗАПОВНИВ Качинський Р.

1992

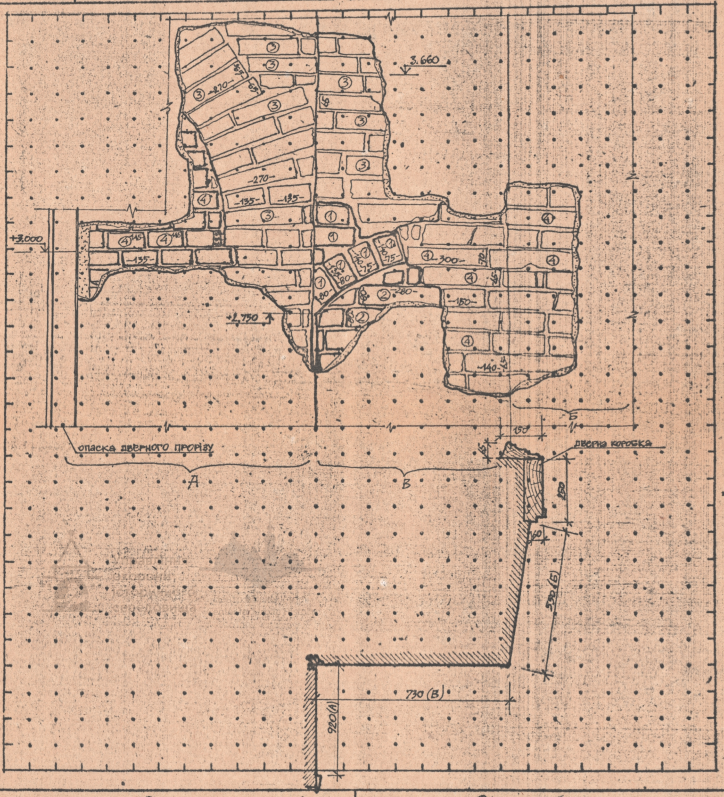

АРГУМЕНТИ ①-Кладка з оранжевої цегли розм. 280×140×65/80 на жовтому твердому р-ні з вкрапленнями вапна. Зверігся тинькь під аркою. ②-кладка з оранжевої цегли 280×...×80 на світложовтому р-ні з вкрапленнями вапна. ③- кладка з червоної цегли 270×135×65 на світло-жовтому, пісчині, сипучому, з дрібними грануламі вапна. ④- кладка з цегли червоного кольору, тинькь світло-сіре сипучий.

ВИСНОВОК ④кладка ніші або арки відноситься до II-го буд. періоду. Збережений тинькь свідчить, що арка (або ніша) була заклапена в II або в IV буд. періоді. ②-заклапка ніші (або арки). ③ Кладка стіни та арки відноситься до V буд. періоду. ④ заклапка арки та відкосу дверного прорізу можна віднести до VI буд. періоду.

uma.lvivcenter.org

ЗОНДАЖ Ансамбль Вірменського собору в м. Львові | **№ 1-10**

Будинок Вірменських архієпископів, ох №318 | КОРИДОР

Дослідив: Каменщик А. | Заповнив: Каменщик А. | **1992**

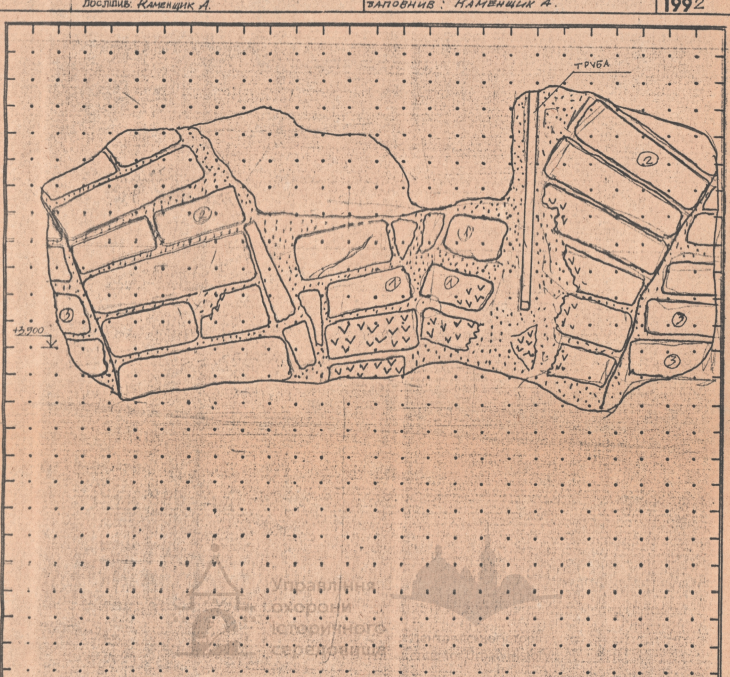

Управління охорони історичного середовища

①② — ЦЕГЛА ОРАНЖЕВА $\frac{270}{280} \times \frac{135}{140} \times \frac{65}{70}$ НА СІРОМУ СИПУЧОМУ РОЗЧИНІ З НАЛИМИ ГРАНУЛАМИ ВАПНА.

③ — ЦЕГЛА ЧЕРВОНОГО КОЛЬОРУ.

④ СЛІД ВІД ЗРУБАНОЇ П'ЯТИ СКЛЕПІННЯ

②ЗАКЛАДЕНІ АРКИ СКЛЕПІННЯ. КЛАДКИ ①②② ВІДНОСЯТЬСЯ ДО V ПЕРІОДУ БУДІВНИЦТВА.

③ ЗАКЛАДКА АРОК СКЛЕПІННЯ ВІДНОСИТЬСЯ ДО VI БУД. ПЕРІОДУ

uma.lvivcenter.org

ЗОНДАЖ Ансамбль Вірменського собору

№ 1-11

Будинок вірменського архієпископа, вул. Вірменська 9, І-й пов., коридор.

Дослідив: Качинський Р. | Заповнив Качинський Р.С. | 1992

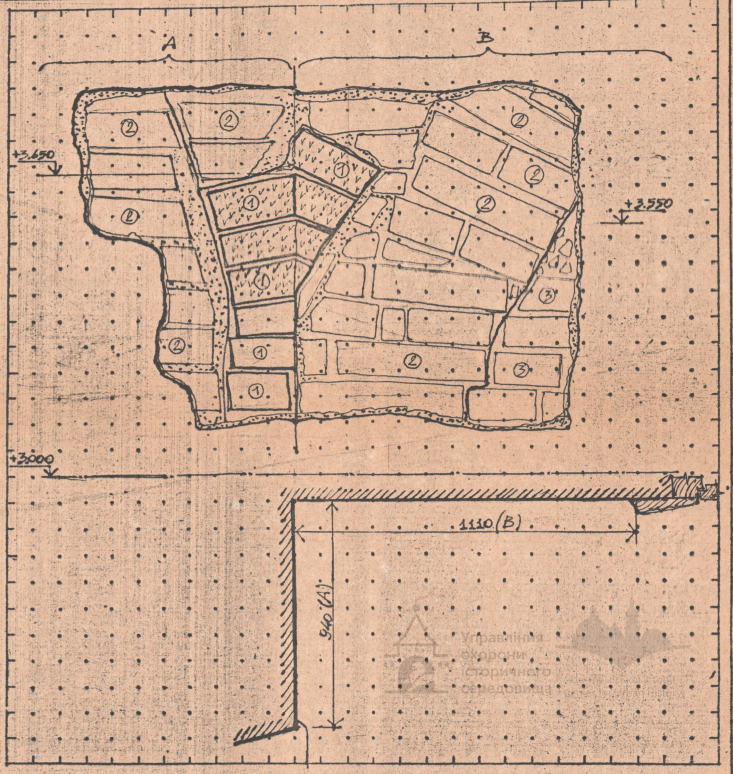

АРГУМЕНТИ ① органічна цегла 270 × 135 × 65 / 260 × 140 × 70, розчин жовтий, сипучий, з грудочками ③② цегла червона 280 × 140/145 × 65, розчин світло-сірий сипучий.

ВИСНОВОК ① залишки хрестового склепіння відносяться до V буд. періоду.
② Кладка віден. до VI буд. періоду.
③ Закладка арки відносяться до VI буд. періоду.

uma.lvivcenter.org

ЗОНДАЖ Ансамбль Вірменського собору в м. Львові

№ 1-12

Будинок Вірменських архієпископів, ох № 318

КОРИДОР.

Дослідив: Каменщик А. | Заповнив: Каменщик А. | 1992

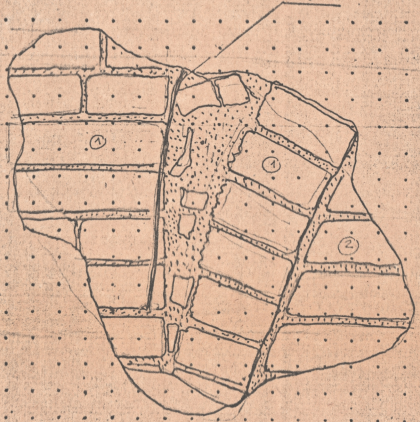

Управління охорони історичного середовища

① оранжева цегла $\frac{270}{270} \times \frac{135}{145} \times \frac{65}{70}$
на сірому сильному розчині
② цегла повт. використ. матеріал

① – стовб і залишки арки скалітійня
від. до V періоду
② кладка від. до VI періоду

uma.lvivcenter.org

ЗОНДАЖ Ансамбль вірменського собору в м. Львові

Будинок вірменських архієпископів ох № 318.

Дослідив: Каменщик А. Заповнив: Каменщик А.

хол I-го поверху

1992

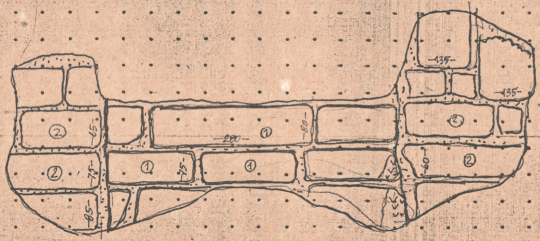

Управління охорони історичного середовища

Аргументи: кладка ① – оранж. цегла 270/280 × 135/140 × 75/80 розчин жовтий з вкрапленнями вапна ø до 4мм

② – цегла повт. використання.

Висновки: Кладка ① – епоха з підрубаними сторонами відноситься до V періоду.

Кладки ② відносяться до VI періоду.

uma.lvivcenter.org

Зондаж кладки

№ 1–14

Будинок вірменських архієпископів

Ансамбль вірменського собору

Коридор

Дослідив Качинський | Заповнив Качинський | 1972 р.

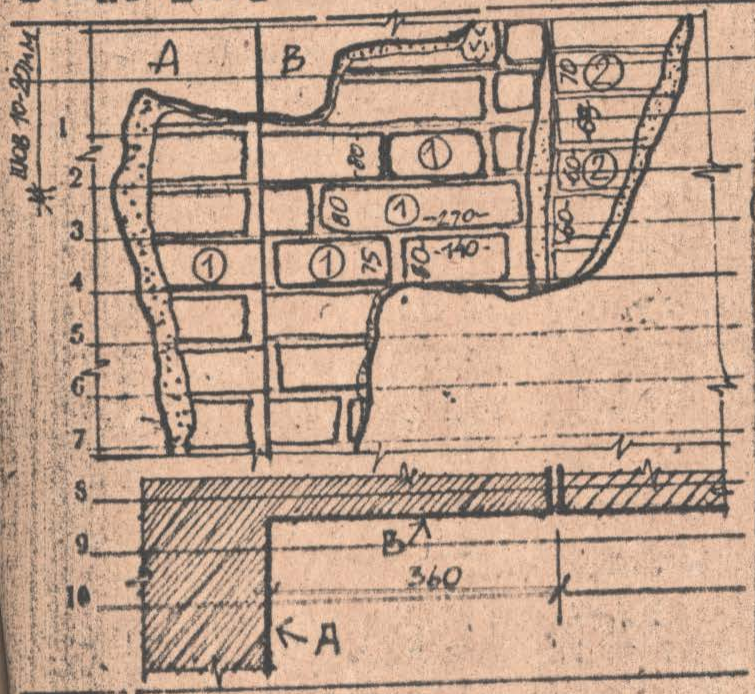

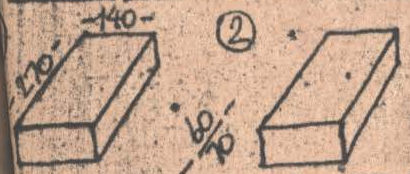

Колір цегли	Колір розчину	ПРИМІТКИ
② клінкер темно-черв.	білий	пальчата ①
① червоний яскраво-черв. рожевий — вохристий	світло-сірий ② темно-сірий вохристий рожевий	пресована ② плінфа

Твердість	Злом	Заповнювачі
① твердий ② сипучий	гранули зерна	колір

Друк. ТУ № 11. Львів. Зам. 2??–5???. 1??4 р.

uma.lvivcenter.org

Зондаж кладки

будинок вірменських архієпископів
ансамбль Вірменського собору

№ 1–15

на сходах галереї

Дослідив Качинський Р. Заповнив Качинський Р. 1992 р.

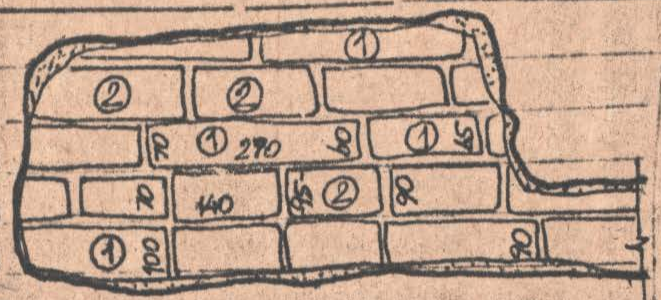

Колір цегли	Колір розчину	ПРИМІТКИ
клінкер	білий	пальчата
темно-черв.	світло-сірий	пресована
червоний	темно-сірий	плінфа
яскраво-черв.	вохристий	
рожевий	рожевий	
② вохристий		
① темно-вохристий		

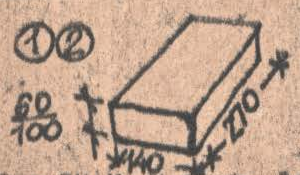

кладка з цегли повторного використання

Твердість	Злом	Заповнювачі
твердий	гранули	колір
сипучий	зерна	

Управління охорони історичного середовища

Друк. ТУ № 11. Львів. Зам. 2/00—3/06. 1978 р.

uma.lvivcenter.org

Зондаж кладки

№ 2-01

Будинок вірменських архієпископів

Ансамбль Вірменського собору

скоди

Дослідив Качинський Р. | Заповнив Качинський Р | 1992 р.

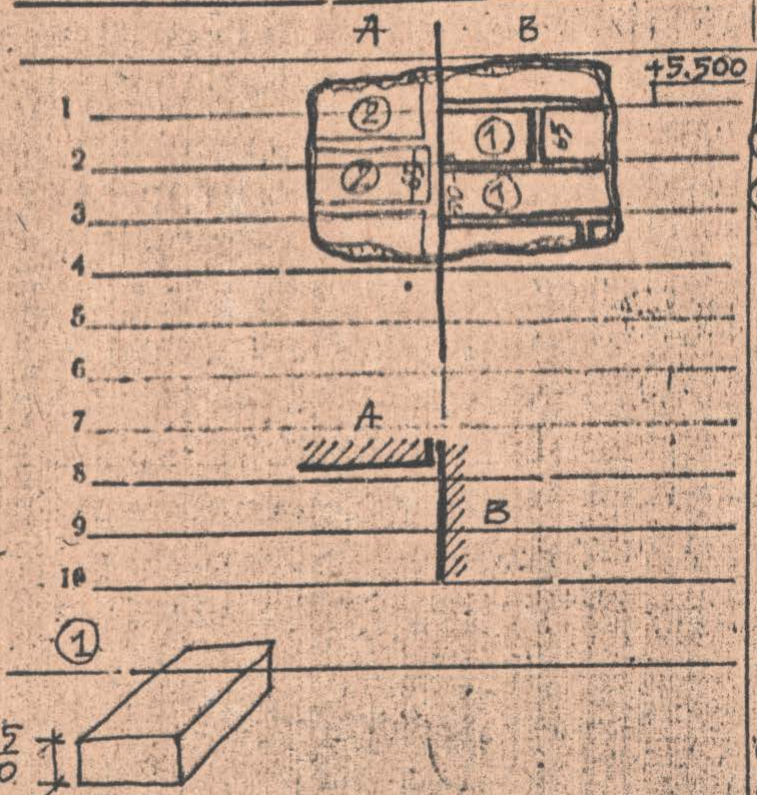

Колір цегли	Колір розчину	ПРИМІТКИ
клінкер	② білий	пальчата
② темно-черв.	① світло-сірий	пресована ④ ②
① червоний	темно-сірий	плінфа
яскраво-черв.	вохристий	
рожевий	рожевий	
вохристий		

Твердість	Злом	Заповнювачі
① твердий	грануляр	колір
② сипучий	зерна	

Друк. ТУ № 11. Львів. Зам. 2770–5000. 1974 р.

uma.lvivcenter.org